

22. august 2018

EM 2018/166

Hermed fremsættes følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i Forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut inden 2020 pålægges at indføre solhvervsdagen 21. december som en officiel mærkedag.

(Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Begrundelse:

Vore egne mærkedage er ret få. Mærkedage som vi har fået udefra og som er kristne mærkedage er flere. Jeg foreslår at vi indfører et af vore forfædres allerhøjtidlige mærkedage, nemlig solhvervsdagen den 21. december som officiel mærkedag.

Et af de ting jeg fandt ud af ved min research var at Aassuutit har en betydelig position i forbindelse med fejringen af solhvervsdagen.

Som et eksempel kan jeg nævne den bog som pastor Otto Rosing der døde i 1965 har skrevet: "Aassuutit: Stjerneerne der forhindrede solen i at gå til bunds", udgivet af Nordens Institut for Grønland i 1989.

Her fortælles der om oldingen Killaalik fra Assassakkaaqa ved Qasigiannguut. Hele livet havde han observeret naturen, og kunne derfor regne ud, hvornår solen ville vende tilbage. Han vidste at solen ville vende tilbage, når Aassuutit for første gang viste sig i horisonten i Øst. Så var tiden inde til at holde solhvervsfesten.

I den lille bog fandt jeg ud af, at når solen forsvinder om efteråret, så troede vore forfædre, at solen var sunket og at sommeren og lyset aldrig vil vende tilbage og at det vil være vinter til evigt tid – at solen er forsvundet for altid.

Vore forfædre havde ment at Aassuutit driver den synkende sol og sender den opad og at Aassuutit hvert år står parate til at solen vil begynde at synke og når den så når til grænsen sender de den opad og viser sig i stjernehimlen når det sker, således at menneskene kan fejre at lysets tilbagevenden. Derfor får folk nyt tøj til fejringen og når de viser sig i stjernehimlen, så fejres dette i samtlige vinterbopladser hvor man spiser det bedste mad man har.

Det siges at man holder øje med vejret op til Aassuutits tilbagevenden, at man spionerer via observation af vejret gennem man holder øje med stranden og når denne viser deres tilbagevenden, så meddeler man de andre at Aassuutit snart vil vende tilbage.

Bopladsen lyser op når denne meddelelse kommer og man gør sig klar.

Når det sker, så arbejder kvinderne hårdt for at gøre nyt tøj klar til sytråden hviner.

Det siges også at når Aassuutit vender tilbage, så synger hele bopladsen en gammel sang sammen.

Denne sang er en længere sang, men da jeg mener at det er vigtigt at lade jer høre den, kan jeg ikke undlade at tage en sammenfatning fra første og 3. vers som lyder:

“Ajaajaa den stærke kulde
Ajaajaa-aa det dybe mørke.
Den lange vinter, den dybe sne!
Ajaajaa Ajaajaa!

Aajaa stor sol.
Ajaajaa behagelig varme.
De er på vej.
Jo-jo. Det bliver dejligt.
Ajaa-jaa ajaa-jaa!”

Når aassuutit vender tilbage så begynder solen at gå opad; Når solen viser sig forsvinder Aassuutit – og vender ikke tilbage; først til vinter under polarmørket, når solen igen skal stige vil de vende tilbage.

Da jeg begyndte at tænke på, at tage dette forslag op, så tænkte jeg på, at denne højtid skal være en fridag. Desværre kan dette ikke lade sig gøre, idet fridage bestemmes gennem forhandling hos arbejdsmarkedets parter, hvorfor denne ældgamle højtid som vi kalaallit har fejret, i første omgang kan markeres som højtid i alle kalendere.

Tak, jeg håber at mit forslag vil nyde fremme.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

Selve indførelsen af 21. december som en officiel fejringdag, kræver ingen større administrativt arbejde for selvstyret. Men det kunne godt tænkes at på selve dagen for indførelsen, at selvstyret markere dagen med kulturelle arrangementer der kunne kræve omkostninger. Vi anslår at man kunne starte med at tilsidesætte 150.000kr til selve planlægningen af dagen, leje af kulturhuse, samt have kunstnere til at gøre dagen speciel, med teater, kor samt musik.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det private:

Ingen

Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne:

Ingen.